

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

**НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, СЛУХАЧІВ,
АСПРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОК “COMPARATIVE STUDIES”

АСОЦІАЦІЯ ДОСЛІДНИКІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ



ПОРІВНЯЛЬНЕ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

[Електронний ресурс]

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
28 травня 2021 року, м. Одеса*

**Одеса
2021**

УДК 35(063)

П 59

Редакційна колегія:

д.держ.упр., проф. С. Є. Саханенко (голова),

д.держ.упр., доц. Н. М. Колісніченко,

к.держ.упр. Маєв А.П.,

к.держ.упр. Костенюк Н.І.

Рекомендовано до друку Науково-експертною радою
Одеського регіонального інституту державного управління

НАДУ при Президентові України

Протокол № 2 від 20 квітня 2021 року

П 59 **Порівняльне** публічне управління та адміністрування
[Електронний ресурс] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.
28 травня 2021 р. / за заг. ред. Н.М. Колісніченко. Одеса : ОРІДУ
НАДУ, 2021. – 164 с.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції присвячений розгляду порівняльних практик публічного управління. Розглядаються методологічні проблеми порівняльних досліджень у публічному управлінні та адмініструванні; компаративні дослідження та порівняльно-історичні дослідження у публічному управлінні та адмініструванні; бенчмаркінг у публічному менеджменті. Розрахований на фахівців сфери управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, здобувачів.

Матеріали публікуються в авторській редакції

© ОРІДУ НАДУ
при Президентові України, 2021.

Список використаних джерел

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Київ : Україна, 1996. 119 с.
2. Посібник з інформування та залучення населення до роботи ЦНАП. Веб-сайт. URL: <https://tsnap.ulead.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Posibnyk-z-informuvannya-ta-zaluchennya.pdf> (дата звернення: 17.04.2021).

Малявіна К.С.

*студентка з курсу денної форми навчання спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»,
Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського*

НОРВЕЗЬКА МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ

Фром Е. у своїй роботі «Здорове суспільство» переконливо доводив, що в такому суспільстві «жадібність, схильність до експлуатації і володіння, самолюбубування, неможливо використовувати для досягнення матеріальної вигоди і росту особистого престижу». Здорова нація, вважає мислитель, повинна будуватись на засадах людської солідарності, де можна, будучи хазяїном свого життя, впливати на життя усього народу. І головне – суспільство не має права суперечити природі людини, її внутрішній конституції. Банальним є те, що здоров'я суспільства – це і внутрішня узгодженість, і злагоджена взаємодія індивіда з соціальним організмом, і своєрідний індикатор духовно-морального стану багатьох людей, що проявляється у гармонійних соціальних, політичних, економічних та екологічних відносинах [4].

Королівство Норвегія цікаве не лише тим, що має одні із найвищих в світі рівнів видатків на охорону здоров'я і такі ж високі показники тривалості життя. Ця країна привертає увагу цілісністю свого соціального буття, його урівноваженістю, гармонійністю. Для підтвердження проаналізуємо складові суспільного ладу Норвегії за методом Б. Гаврилишина.

Норвежці впевнені, що для їхньої країни характерна егалітарна модель ідеалів. Це означає рівні стартові можливості для кожного, незалежно від його походження чи соціального статусу. Однак, дана аксіологічна модель не є егалітарно-колективістською, а поєднана із групово-кооперативними цінностями, де кожен сам шукає свій шлях у людстві і підсвідомо підпорядковує себе вищим цілям, реалізуючи власне призначення у взаємодії з іншими. Корінні мешканці цієї країни переважно неконфліктні.

Для них характерна відповідальність, ввічливість, урівноваженість, почуття власної гідності, культура, благородство і привітність. Практично усі мешканці Норвегії, окрім рідної мови, вільно володіють англійською. Часто зустрічаються й такі, що легко спілкуються німецькою мовою. Норвежці дуже толерантні. Для них кожен – в першу чергу, ЛЮДИНА. І це не залежить з якої нації Ви походите і навіть, якого Ви віку. До прикладу, при спілкуванні молодих людей з України із колишнім редактором однієї з найпопулярніших газет в Норвегії "Aftenposten" показовим є те, що українську молодь сприймали як «собі рівню» [3].

Від норвезьких держслужбовців часто можна почути, що вони – соціал-демократи. Ці люди вірять у соціальне забезпечення всіх нужденних. Вірять у сильну, справедливу державу. Вірять. Саме такого роду почуття не вистачає сьогодні українцям в цей тяжкий час.

Економічна стабільність і добробут населення, інновації та використання передових технологій, практична відсутність корупції і високий рівень довіри населення до державних структур, соціально-відповідальний бізнес, який не лише заробляє гроші, а й турбується про соціально-вразливі верстви суспільства... І це далеко не весь перелік характеристик однієї з найуспішніших та найбагатших країн світу – Норвегії [1].

Норвегія знаходиться на перших позиціях у світовому рейтингу за рівнем стабільності та сприятливості бізнес-середовища, яке забезпечується належною законодавчою базою та потужною державною підтримкою (рівень оподаткування компаній є середнім по Європі) і характеризується відкритістю та прозорістю. Наприклад, існує централізований реєстр в якому кожен громадянин має вільний доступ до корпоративної інформації і може побачити річні звіти, наявність особистої власності членів ради директорів чи генерального директора будь-якої

компанії. Особливої уваги заслуговує і належний рівень бізнес- культури, як між конкурентами так і в середині кожної компанії [6].

Норвегія – унітарна країна. Однак, це стосується скоріше форми адміністративно-територіального устрою, адже для політичної влади характерний високий ступінь децентралізації. Прикладом цього може слугувати організація системи охорони здоров'я в Норвегії. Служба первинної медико-санітарної допомоги функціонує під егідою муніципалітету, заклади стоматологічної допомоги управляються районами, а сфера спеціалізованих медичних послуг належить і управляється державою. Політична взаємодія базується на принципі противаги.

У парламенті є кілька партій, які представляють ліберальний, соціалістичний та інші напрямки. Цікаво, що керівні посади займають не лише члени правлячої партії, але і в рівній мірі опозиціонери. Кожна партія має свої особисті інтереси, однак доленосні рішення приймаються колегіально на основі консенсусу. Влада в Норвегії – не привілей, а обов'язок. Підтвердженням цього є те, що більша половина депутатів міськради Осло отримують зарплатню в розмірі 10-25% від середньої, а ситуація, коли на засіданні хтось відсутній – просто немислима [4].

Отже, норвезька модель політичної взаємодії тяжіє до співпраці, колегіальності. Треба наголосити, що колегіальний тип управління невіддільний від почуття відповідальності політика перед народом, та й взагалі – людини перед іншою людиною. Розглядаючи у такому ракурсі хронічну політичну кризу в сучасній Україні, доцільно згадати твердження вченого М. Шульги, про процеси «відчуження людини від держави і навіть відчуження обивателя від своєї країни, вітчизни». Більшість населення, як вважає дослідник, знаходиться у соціально-травмованому стані. А українська правляча еліта, на його думку, уособлює в собі такі риси, як нахрапістість та легковажність [3].

95% власності в Норвегії – у приватних руках. Державі належать високогірні території. Економіка країни базується на вільному підприємстві. «Правила гри» дає сама держава. Вона ж і строго слідкує за додержанням цих правил. Одним із основних понять норвезького управління є рівність. Однак вони запевняють, що рівність повинна бути конкурентною. Для досягнення рівних стартових умов у суспільстві забезпечується вільний доступ всіх норвежців до якісної освіти. Важливою причиною цього є те, що гроші від видобування нафти – одного із

основних економічно ефективних природних ресурсів Норвегії, йдуть не в кишеню олігархам, а на соціальний захист людей [2].

Система справедливого розподілу діє за принципом: чим ти багатший – тим ти більше платиш. Тут зовсім інші цілі для отримання багатства. Більш високе економічне благополуччя людини – це те ж саме, що вищий зріст, більша вага тощо. Це лише одна із твоїх якостей. Це не ТИ повністю, а лише частинка тебе. В Україні ж багатство робить людину заручником, рабом, нещасним.

Не є секретом те, що Норвегія – одна із найбільш екологічно дружніх країн, адже норвежці розуміють, що їх якість життя однозначно залежить від стану навколишнього середовища. Цікавим є факт, що в м. Осло можуть періодично обмежувати рух транспорту із двигунами внутрішнього згорання у випадку фіксування сплеску дитячої захворюваності на астму.

Таким чином, можна зробити висновок, що норвезький народ живе у середовищі високої моралі, покликаної формувати і захищати людину. Це суспільство, у якому кожна частинка доповнює іншу: унітарність держави супроводжується суттєвою децентралізацією влади, участь чоловіків в політиці доповнюється значною зайнятістю жінок в управлінні, розвинута інфраструктура не позбавлена умов для безперешкодної інтеграції у суспільство людей з обмеженими можливостями. Можна стверджувати, що саме така гармонійність суспільства дає можливість у великій мірі вирішити дилему скандинавського розподільчого соціалізму між економічною ефективністю та справедливим розподілом.

Підсумовуючи вищесказане, можна сказати, що соціальне здоров'я Норвезької нації являє собою систему взаємодії особистості, природи та суспільства, основними складовими якої є повноцінна духовно-моральна стабільність людини і соціуму, екологічна гармонія, можливість самореалізації в її соціальній ефективності. Це можливо лише за умови, коли держава функціонуватиме для людини, а не навпаки. І найголовніше: в Україні усі передумови для цього є.

Список використаних джерел

1. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доп. Римському Клубові. Богдан Гаврилишин; [упоряд. В. Рубцов]. Вид. 3-тє, допов. К.: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2009. 248 с.

2. Зиммель Г. Избранные работы. Георг Зиммель; [пер. с нем.]. К.: Ника-Центр, 2006. - 440 с.
3. Стилї життя: панорама змін. За ред. М. О. Шульги. К.: Інститут соціології НАН України, 2008. 416 с.
4. Фромм Э. Здоровое общество. Догмат о Христе : [пер. с нем.] Э. Фромм. М.: АСТ : Транзиткнига, 2005. 571 с.
5. Цифри: Скільки років українцеві потрібно збирати на квартиру [Електронний ресурс]. Корреспондент.net. URL: http://ua.korrespondent.net/Default.aspx?page_id=2&lang=ua&roi=5&id=1339361&tu=cifri-skilki-rokiv-ukrayincevi-potribno-zbirati-na-kvartiru
6. Шульга М. О. Дрейф на узбіччя. Двадцять років суспільних змін в Україні. К.: ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф», 2011. 448 с.